

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31 Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2905/L2/2022

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 1746 / 17 MAR 2023

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. 677 / 20.03.2023

Doamnei
Alina-Ștefania GORGHIU
Președintele Senatului

SENAT
BIROUL PERMANENT
Nr. 745
Data. 20 Martie 2023

Vă comunicăm alăturat, în copie, Decizia nr.41 din data de 22 februarie 2023, prin care Curtea Constituțională a admis sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr.35/2022 privind numirea a doi membri în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Vă asigurăm, doamnă Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE

Marian VENCHE

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 2905/L2/2022

DECIZIA nr.41

din 22 februarie 2023

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 35/2022 privind numirea a doi membri în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Simina Popescu-Marin	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea sesizării de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 35/2022 privind numirea a doi membri în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, sesizare formulată de Grupul parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor din Senat.

2. Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 9029 din 21 decembrie 2022 și constituie obiectul Dosarului nr. 2905/L2/2022.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate, se arată că Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022 este neconstituțională, deoarece prin numirea în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) a unor membri care nu sunt licențiați în științe juridice se încalcă prevederile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000

privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd că „*minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”, și, drept consecință, art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.

4. Se arată că Parlamentul are obligația legală de a verifica îndeplinirea de către membrii Colegiului director al CNCD a condiției prevăzute la art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 , mai exact aceea ca „*minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”, verificarea îndeplinirii acestei condiții fiind imperativă și fiind necesar a fi efectuată de fiecare dată când Parlamentul procedează la numirea unor noi membri în Colegiul director. Se susține că prin Adresa nr. 8189 din 14 noiembrie 2022, CNCD a înștiințat Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților cu privire la situația *de facto* din Colegiul director al CNCD, din punctul de vedere al membrilor care nu au studii juridice, menționând că 2 dintre cei 9 membri ai Colegiului director nu sunt licențiați în științe juridice.

5. La data de 2 iulie 2022 a intrat în vigoare Legea nr. 193/2022 pentru modificarea art. 23 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, potrivit căreia Colegiul director este compus din 11 membri cu rang de secretar de stat, dintre care un reprezentant al Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților. Astfel, potrivit art. 23 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, „*Colegiul director este compus din 11 membri cu rang de secretar de stat, dintre care un reprezentant al Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților, propuși și numiți, în ședință comună, de cele două Camere ale Parlamentului*”, iar conform prevederilor art. 23 alin. (4) din același act normativ „*La numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice.*”

6. În ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului din data de 19 decembrie 2022 pentru numirea unor membri ai Colegiului director al CNCD, președinta Comisiei juridice, de disciplină și imunități din Camera Deputaților a

prezentat avizul comun al Comisiilor juridice și Comisiilor pentru drepturile omului ale celor două Camere ale Parlamentului și Comisiei pentru egalitatea de șanse a Camerei Deputaților, privind numirea a doi membri în Colegiul director al CNCD. Conform Avizului comun, toți cei 7 candidați care s-au prezentat la audieri au primit aviz favorabil, fiind făcută următoarea mențiune: „Facem precizarea că, potrivit art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice. Dintre membrii deja numiți de Parlament, doi nu sunt licențiați în științe juridice. Prin urmare, pentru a respecta rigorile legale precizate mai sus, la selectarea prin vot a doi candidați care să fie numiți pe cele două posturi de membru în Colegiul director, dintre care un reprezentant al Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților, plenul reunit al Camerei Deputaților și Senatului urmează să aibă în vedere faptul că doar un candidat poate să nu fie licențiat în științe juridice. (...). Potrivit documentelor depuse de candidați, doamna Sulyman Secyl (reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților) și domnul Raiu Cătălin Valentin nu sunt licențiați în științe juridice.”

7. După prezentarea avizului în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului din data de 19 decembrie 2022 pentru numirea unor membri ai Colegiului director al CNCD, președintele Comisiei pentru egalitate de șanse pentru femei și bărbați a avut o intervenție în cadrul căreia, citind din avizul comun, a atenționat senatorii și deputații prezenți în legătură cu faptul că doar un candidat dintre cei doi care vor fi numiți de Parlament poate să nu fie licențiat în științe juridice. În cuprinsul acestei intervenții, în esență, se reține că pentru respectarea condiției legale, prevăzută la art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, respectiv ca minimum două treimi dintre membrii Colegiului director să fie licențiați în științe juridice, ar fi fost necesar ca din totalul de 11 membri ai Colegiului director, 8 să fie licențiați în științe juridice, fapt care nu s-a întâmplat, întrucât, prin hotărârea care face obiectul sesizării – au

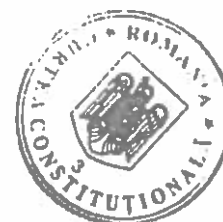

fost numiți doamna Suliman Secyl, reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților, și domnul Raiu Cătălin Valentin, ambii fără studii juridice. Așadar, reiese cu claritate faptul că parlamentarii prezenți au înțeles să ignore cu desăvârșire prevederile legale incidente, respectiv art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, anterior menționat și atenționările primite în ședința de plen și au votat doi candidați fără studii juridice, fapt care atrage neconstituționalitatea Hotărârii adoptate”.

8. De asemenea, autorul sesizării invocă Decizia Curții Constituționale nr. 434 din 21 iunie 2018, sens în care susține că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra unei cauze aproape identice (fiind diferit doar numărul total de membri ai Colegiului director), în care a constatat neconstituționalitatea unei alte hotărâri adoptate de Parlamentul României, ca urmare a încălcării aceluiași prevederi.

9. În conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională a solicitat punctele de vedere ale Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului asupra sesizării de neconstituționalitate.

10. **Biroul permanent al Camerei Deputaților** a transmis punctul său de vedere prin care solicită respingerea sesizării de neconstituționalitate ca inadmisibilă. Se arată că, analizând dispozițiile hotărârii contestate și prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, rezultă că autorul sesizării de neconstituționalitate invocă în mod formal încălcarea dispozițiilor constituționale menționate cu privire la numirea a doi membri în Colegiul director al CNCD, fără a argumenta respectivele încălcări în mod concret și efectiv, relevant din punct de vedere constituțional. Astfel, cum reiese din jurisprudența Curții Constituționale (spre exemplu, Decizia nr. 307 din 28 martie 2012 sau Decizia nr.59 din 16 februarie 2022), criticile de neconstituționalitate trebuie să aibă o evidență relevantă constituțională, iar invocarea prevederilor Legii fundamentale pretins a fi încălcate nu trebuie să aibă un caracter pur formal, aspect care nu este îndeplinit de către autorul sesizării.

11. Referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție, Biroul permanent al Camerei Deputaților apreciază că aceasta nu poate fi reținută ca argument în sprijinul ideii neconstituționalității hotărârii în discuție. În raport cu criticile aduse în sesizarea de neconstituționalitate, principiul constituțional al legalității impune obligația ca normele adoptate să fie precise, clare și previzibile. În considerarea celor prezentate, se poate aprecia fără echivoc faptul că susținerea autorului sesizării nu poate fi acceptată, întrucât limbajul juridic folosit de legiuitor este clar, predictibil și neechivoc, din conținutul acestuia lipsind pasajele obscure sau soluțiile normative contradictorii. Dispozițiile sunt redactate într-un stil specific normativ, prezentând norma instituită fără explicații sau justificări, prin folosirea cuvintelor în sensul lor curent din limba română, iar detalierea diferitelor situații procedurale este departe de a fi ambiguă, fiind redată previzibil și univoc, cu respectarea dispozițiilor Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Prin urmare, se reține că, neîncalcând niciuna dintre prevederile cadrului normativ referitor la tehnica legislativă pentru elaborarea actelor normative, dispozițiile hotărârii supuse controlului sunt constituționale și prin raportare la art.1 alin.(5) din Constituție.

12. Se mai subliniază că în cazul CNCD nu suntem în situația unei autorități „de rang constituțional”.

13. Din perspectiva particularităților obiectului prezentei sesizări de neconstituționalitate, se arată că, în analiza acesteia, trebuie avută în vedere și competența *ratione materiae* a forului constituțional în privința hotărârilor Parlamentului, prin prisma reglementărilor legale în domeniu și a jurisprudenței Curții Constituționale în această materie (spre exemplu, Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, Decizia nr. 41 din 22 ianuarie 2014, Decizia nr. 335 din 4 iulie 2013, Decizia nr.251 din 30 aprilie 2014), prin care instanța de contencios constituțional a făcut o delimitare clară între hotărârile parlamentare criticate din perspectiva valorilor, regulilor și principiilor constituționale, pe de o parte, și

hotărârile parlamentare care, prin obiectul lor, vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, pe de altă parte.

14. În ceea ce privește sesizarea examinată, Biroul permanent al Camerei Deputaților observă că, în susținerea neconstituționalității Hotărârii Parlamentului României nr.35/2022, se invocă „încălcarea prevederilor art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, și, drept consecință, a art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție”.

15. Sub aspectul obiectului de reglementare, Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022 prevede numirea a doi membri în Colegiul director al CNCD, autoritate autonomă, cu personalitate juridică, înființată în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.48/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit prevederilor art. 16 din acest act normativ, *„Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării [...] este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar”*.

16. În situația examinată, autoritatea publică vizată nu este reglementată în Constituție, nefiind, așadar, de rang constituțional, astfel că procedura de numire a membrilor săi este de rang legal, normele-cadru în materie fiind prevăzute în Ordonanța Guvernului nr. 137/2000. Procedura legală instituită a fost exercitată de forul legislativ conform procedurilor parlamentare incidente, fără a fi afectate sau încălcate valori sau principii constituționale.

17. În opinia Biroului permanent al Camerei Deputaților, nu există impedimente de natură constituțională în numirea doamnei Suliman Secyi, reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților, și a domnului Raiu Cătălin Valentin, care să vicieze Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022, având în vedere că au fost respectate criteriile legale pentru numirea acestor membri în Colegiul director al CNCD.

18. Referitor la nerespectarea prevederilor art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, se arată că această susținere nu este întemeiată, deoarece interpretarea și aplicarea acestor norme sunt indisolubil legate de

dispozițiile art. 23 alin. (3) din această ordonanță care prevăd condițiile de numire ca membru al Colegiului director al CNCD.

19. Reglementând condițiile specifice obligatorii pentru numirea ca membru în Colegiul director al CNCD, legiuitorul a prevăzut la art. 23 alin. (3) lit. b) din ordonanță, referitor la studiile necesare, obligația de a avea „*studii superioare absolvite cu diplomă de licență*”, fără a solicita *expressis verbis* licență în studii juridice.

20. Totodată, din perspectiva interpretării lingvistice, sensul normei juridice invocate este de a reglementa pentru forul legiuitor un obiectiv la realizarea căruia să tindă cu prilejul numirii membrilor Colegiului director al CNCD. Acest obiectiv este în strânsă legătură cu prevederile art. 25 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care stabilesc posibilitatea membrilor Colegiului director licențiați în științe juridice de a reprezenta Consiliul în instanțele de judecată în cauzele ce privesc fapte de discriminare. Așadar, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească membrii Colegiului director al CNCD se regăsesc în două texte distincte, art.23 alin.(3) și (4), ceea ce semnifică o evaluare și o apreciere ce revin exclusiv Parlamentului, în calitate de autoritate ce realizează numirea membrilor Colegiului director al CNCD, și nicidecum instanței de contencios constituțional (acest raționament plecând inițial de la ideea de creștere a capacității CNCD de a reprezenta interesele în fața instanțelor de judecată).

21. Se mai arată că, în practica parlamentară în ceea ce privește constituirea grupurilor parlamentare, a birourilor permanente ale celor două Camere, a comisiilor parlamentare etc., s-a conturat o regulă cu privire la alcătuirea configurației acestora pe un raționament matematic întemeiat pe principiul rotunjirii fracțiilor zecimale rezultate la împărțirea mandatelor/funcțiilor disponibile la momentul numirii. În cazul în care numărul de mandate/funcții rezultat are la ordinul zecimalelor o cifră sub 5, atunci rotunjirea se face prin lipsă, iar când la ordinul zecimalelor există o cifră peste 5, atunci se rotunjește prin adaos. Astfel, în cazul Colegiului director al CNCD, la un calcul simplu, două treimi dintre membrii acestuia, respectiv din 11 (11:3), reprezintă 7,33

mandate și, prin urmare, rezultă că numărul minim obligatoriu de mandate pentru persoanele cu studii juridice este de 7, ceea ce semnifică, potrivit raționamentului expus mai sus, că numirea celor doi membri prin Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022 nu aduce atingere imperativului reglementat prin art.23 alin.(4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000. Mai mult, modificarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, în sensul măririi numărului membrilor Colegiului director, nu a avut ca raționament nevoia de reprezentare a CNCD în cauzele/procesele aflate pe rolul instanțelor de judecată ce privesc fapte de discriminare, aceasta putându-se realiza de către ceilalți 7 juriști, membri ai Colegiului director al CNCD.

22. Cu privire la aspectele concrete survenite pe parcursul derulării procedurilor parlamentare în legătură cu adoptarea Hotărârii Parlamentului României nr. 35/2022, se menționează că, având în vedere intrarea în vigoare a Legii nr.193/2022, care prevede că acest Colegiu director al CNCD este compus din 11 membri - anterior intrării în vigoare a acestei legi, Colegiul director fiind format din 9 membri - și pentru ca acest organ colegial să fie complet, potrivit noilor norme legale intrate în vigoare, s-a declanșat procedura de numire a doi membri în Colegiul director al CNCD, de către Parlamentul României, aceasta fiind o premisă necesară și legală pentru a asigura buna funcționare a CNCD. Astfel, în data de 25 octombrie 2022 a fost înaintat Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului Memorandumul intern privind declanșarea procedurii privind depunerea candidaturilor pentru Colegiul director al CNCD.

23. Sub aspectul verificării condițiilor de legalitate necesare validării candidaților, cele cinci comisii comune s-au întrunit în ședința comună din 23 noiembrie 2022, potrivit prevederilor art.22 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului și dispozițiilor art.24 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, au analizat candidaturile depuse și documentele cerute de lege, întocmind un Aviz comun pentru numirea membrilor CNCD, toți cei 7 candidați care s-au prezentat la audieri primind aviz favorabil.

24. Prin urmare, în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului din 19 decembrie 2022 pentru numirea unor membri ai Colegiului director al CNCD, a fost prezentat Avizul comun, după care s-a trecut la votul secret cu buletine de vot. Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, „*Candidaturile se aprobă cu votul majorității deputaților și senatorilor prezenți.*” Astfel, cu majoritate de voturi, doamna Suliman Secyl și domnul Raiu Cătălin Valentin au fost numiți pentru un mandat de 5 ani în calitate de membri în Colegiul director al CNCD, conform stenogramei ședinței comune a Camerei Deputaților și Senatului. În încheierea argumentării, sunt redată considerente cuprinse în Decizia Curții Constituționale 58 din 26 ianuarie 2021 referitoare la regimul juridic general al mandatului și se reține că atribuția de numire a membrilor Colegiului director al CNCD, ce revine legal, constituțional și regulamentar Parlamentului, a fost îndeplinită. În consecință, Biroul permanent al Camerei Deputaților susține că, în cauză, criticile formulate nu pot fi analizate pe fond, nefiind veritabile critici de neconstituționalitate, și că acestea nu au relevanță și nici legătură cu constituționalitatea Hotărârii Parlamentului nr.35/2022.

25. **Biroul permanent al Senatului** a transmis punctul său de vedere, prin care susține respingerea sesizării de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Este prezentată situația de fapt, care cuprinde calendarul și etapele procedurale parcurse în vederea numirii a doi membri în Colegiul director al CNCD. Ca argumente în susținerea respingerii sesizării, se arată că prevederile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 trebuie corelate cu cele ale alin. (2) și interpretate prin prisma modificării operate de Legea nr. 193/2022, introducând reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților pentru a ocupa un loc în Colegiul director, aceasta fiind astfel singura normă din actul normativ care trimite la calitatea de a fi reprezentantul unui grup parlamentar, ceea ce distinge acest membru al Colegiului director de ceilalți membri. Anterior acestei modificări, Colegiul director era compus din 9 membri, fără prevederea expresă ca Grupul parlamentar al minorităților naționale din

Camera Deputaților să aibă un reprezentant. Scopul legiuitorului în modificarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 a fost ca Grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților să aibă un membru care să cunoască realitatea socială cu care se confruntă minoritățile naționale. Legiuitorul a impus respectarea acestei condiții de a fi reprezentantul aceluși grup parlamentar ca prevedere specială. Din aceste considerente, introducerea reprezentantului Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților în componența Colegiului director nu afectează condiția de la art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, ca minimum două treimi dintre membri să fie licențiați în științe juridice, întrucât calitatea acestuia se raportează doar la aceea de a fi reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.

26. Conduita Parlamentului a fost în sensul de a respecta condiția prevăzută la art. 23 alin. (4) pentru membrii Colegiului director atât din perspectiva asigurării locului în Colegiul director pentru reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților, cât și din perspectiva numărului de două treimi raportat la membrii Colegiului director care nu sunt reprezentanții unui grup parlamentar, luând în considerare aspectul că prin suplimentarea numărului membrilor de la 9 la 11, numărul de două treimi nu mai este unul natural, ci unul zecimal.

27. Este invocată Decizia Curții Constituționale nr. 434 din 21 iunie 2018 și se reține că, așa cum prevede un principiu general al dreptului, normele trebuie interpretate în sensul în care pot produce efecte. Astfel textul legal pretins încălcat trebuie interpretat în raport cu membrii Colegiului director care nu sunt reprezentanții unui grup parlamentar, iar nu în raport cu o normă expresă care îl vizează pe reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.

28. Procedura de numire a membrilor săi este de rang legal, normele-cadru în materie fiind prevăzute în Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată. Invocarea de către autorul sesizării a art. 1 alin. (5) din Constituție este formală,

și nu efectivă, întrucât încălcarea acestuia nu afectează ordinea juridică constituțională, astfel încât susținerile autorilor sesizării de neconstituționalitate sunt lipsite de temeinicie. De asemenea, CNCD nu este o instituție de rang constituțional. Ținând seama de jurisprudența Curții Constituționale (spre exemplu, Decizia nr. 1094 din 20 decembrie 2012), potrivit căreia hotărârile care nu se referă la instituții și autorități de rang constituțional pot fi cenzurate numai din punctul de vedere al exigențelor procedurale și substanțiale stabilite expres prin textul Constituției, Biroul permanent al Senatului apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece astfel de exigențe nu au fost invocate în cauză.

29. La dosarul cauzei, autorul sesizării a comunicat o cerere, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 9138 din 27 decembrie 2022, prin care solicită retragerea sesizării de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 35/2022, sens în care precizează că nu mai susține această sesizare.

30. La dosarul cauzei au fost depuse mai multe înscrisuri sub formă de *amicus curiae*.

31. Astfel, Asociația Proprietarilor și Investitorilor din Tuzla Costinești Litoral, cu sediul în județul Constanța, prin președinte Ioan Tiberius Diaconescu, a comunicat un înscris, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 3 din 3 ianuarie 2023, prin care susține neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului României nr. 35/2022. De asemenea, domnul Cătălin Valentin Raiu a comunicat un înscris, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 210 din 12 ianuarie 2023, prin care susține, în esență, respingerea criticilor de neconstituționalitate.

32. În temeiul dispozițiilor art. 76 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 330 din 17 ianuarie 2023, au fost solicitate CNCD informații privind numărul și numele membrilor Colegiului director în funcție la data de 19 decembrie 2022, precum și numărul membrilor Colegiului director licențiați în științe juridice la data anterioară, cu indicarea numelui acestora. Prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 414 din 19 ianuarie 2023

CNCD a comunicat informațiile solicitate, potrivit cărora, la data de 19 decembrie 2022, Colegiul director era compus din 9 membri, iar dintre aceștia 7 sunt licențiați în științe juridice.

33. La termenul de judecată fixat pentru data de 18 ianuarie 2023, Curtea a amânat începerea dezbaterilor pentru data de 22 februarie 2023, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctele de vedere ale Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, actele depuse la dosar, hotărârea criticată, raportată la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

34. **Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022 privind numirea a doi membri în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1224 din 20 decembrie 2022, care are următorul cuprins:**

„Articol unic. – Se numesc membri ai Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, pentru un mandat de 5 ani, următorii:

1. domnul Raiu Cătălin Valentin;

2. doamna Suliman Secyl, reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.”

35. Autorul sesizării susține încălcarea dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) privind statul de drept și obligativitatea respectării Constituției și a legilor. Totodată, sunt invocate și prevederile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 7 martie 2014, potrivit cărora: *„La numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice.”*

36. Cu titlu preliminar, referitor la cererea de retragere a sesizării de neconstituționalitate, formulată de autorul sesizării, Curtea precizează că, față de dispozițiile art. 55 din Legea nr. 47/1992, potrivit căroră „*Curtea Constituțională, legal sesizată, procedează la examinarea constituționalității, nefiind aplicabile dispozițiile Codului de procedură civilă referitoare la suspendarea, întreruperea sau stingerea procesului și nici cele privind recuzarea judecătorilor.*”, această cerere nu are relevanță în ceea ce privește soluționarea sesizării de neconstituționalitate.

37. În continuare, Curtea observă că sesizarea de neconstituționalitate îndeplinește condițiile de admisibilitate, atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, și anume un grup parlamentar, cât și sub aspectul obiectului sesizării, respectiv Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022.

38. În consecință, Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. l) din Constituție și ale art. 1, 10 și 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate.

39. Astfel, Curtea precizează că, prin Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 376 din 21 mai 2014, paragrafele 14-18, a statuat, în legătură cu competența sa de control de constituționalitate a hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului, adoptate după conferirea noii competențe, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional (a se vedea și Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Decizia nr. 54 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 4 mai 2012, sau Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul

Oficial al României, Partea I, nr. 684 din 3 octombrie 2012). Prin aceeași decizie, Curtea a constatat că art. 27 din Legea nr. 47/1992 nu instituie vreo diferențiere între hotărârile parlamentare care pot fi supuse controlului Curții Constituționale sub aspectul domeniului în care au fost adoptate sau sub cel al caracterului normativ ori individual, ceea ce înseamnă că toate aceste hotărâri sunt susceptibile a fi supuse controlului de constituționalitate – *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*. În consecință, sesizările de neconstituționalitate care vizează asemenea hotărâri sunt *de plano* admisibile (a se vedea și Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, precitată).

40. Curtea a mai stabilit, în mod expres, că, pentru a fi admisibilă sesizarea de neconstituționalitate, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional, pentru a se putea analiza dacă există vreo contradicție între hotărârile menționate la art. 27 din Legea nr. 47/1992, pe de o parte, și exigențele procedurale și substanțiale impuse prin dispozițiile Constituției, pe de altă parte. Așadar, criticile trebuie să aibă o evidentă relevanță constituțională, și nu una legală ori regulamentară. Prin urmare, toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate, dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție. Invocarea acestor dispoziții nu trebuie să fie formală, ci efectivă (a se vedea și Decizia nr. 307 din 28 martie 2012 și Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012, precitate). Curtea a mai reținut, în privința hotărârilor care prin obiectul lor vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, că norma de referință în cadrul controlului de constituționalitate exercitat poate fi atât o dispoziție de rang constituțional, cât și una de rang infraconstituțional, ținând cont de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. O atare orientare a Curții este dată de domeniul de maximă importanță în care intervin aceste hotărâri – autorități și instituții de rang constituțional –, astfel încât și protecția constituțională oferită autorităților sau instituțiilor fundamentale ale statului trebuie să fie una în consecință. Prin urmare, hotărârile plenului Camerei

Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de constituționalitate, chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională.

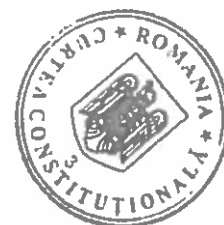
41. Având în vedere aceste considerente, Curtea a respins, ca inadmisibile, sesizări de neconstituționalitate în care autoritatea publică vizată de Hotărârea Parlamentului României criticată nu era una de rang constituțional, iar criticile formulate erau formale, irelevante din punct de vedere constituțional. Astfel este, de exemplu, Decizia nr. 335 din 4 iulie 2013 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 54/2013 privind numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 429 din 15 iulie 2013. În considerentele deciziei pronunțate, Curtea a reținut că autoritatea publică vizată, nu este reglementată de Constituție, nefiind de rang constituțional, iar cât privește criticile formulate, în sensul că desemnarea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară s-a realizat după criteriul apartenenței politice sau cel al sorgintei propunerii politice a candidaților, Curtea a apreciat că invocarea art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție este pur formală, iar nu efectivă și relevantă din punct de vedere constituțional.

42. În cauza de față, referitor la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), Curtea constată că, deși acesta este o autoritate care nu are rang constituțional, criticile formulate sunt efective și au relevanță constituțională, fiind invocată încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, precum și unor dispoziții exprese ale legii – art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare –, ce reglementează o condiție cu caracter obiectiv, obligatoriu a fi îndeplinită de către Parlament pentru numirea ca membru al acestei autorități, respectiv „*se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”.

43. Astfel, referitor la condiția prevăzută de art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, în jurisprudența sa (a se vedea Decizia nr. 433 din 21 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 617 din 18 iulie 2018, paragraful 34 și Decizia nr. 434 din 21 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 617 din 18 iulie 2018, paragraful 26), Curtea a reținut că aceasta este obiectivă în sine și privește conduita Parlamentului, iar critica de neconstituționalitate, formulată prin raportare la dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, referitoare la obligația de respectare a legilor, nu are caracter formal, ci este clar fundamentată, prin trimiterea la un text de lege care reglementează o condiție cu caracter obiectiv (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, paragraful 21, precitată, precum și Decizia nr. 389 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 17 iulie 2014, paragraful 25). Or, obligația generală de respectare a legilor prevăzută de art. 1 alin. (5) din Constituție se impune cu aceeași forță juridică tuturor subiectelor de drept, inclusiv Parlamentului, care, precum în cauza de față, acționează în calitate de autoritate de numire. Prin urmare, nu se poate reține cauza de inadmisibilitate stabilită în jurisprudența Curții Constituționale referitoare la faptul că în privința autorităților care nu sunt de rang constituțional nu poate fi invocată încălcarea unui act normativ cu valoare infraconstituțională. De aceea, instanța de contencios constituțional este competentă să se pronunțe, din perspectiva criticilor de neconstituționalitate formulate, dacă hotărârea Parlamentului atacată respectă principiul constituțional referitor la statul de drept și obligația de respectare a legilor. Acceptarea tezei contrare, cu consecința excluderii de la exercitarea controlului de constituționalitate a hotărârilor Parlamentului României date cu încălcarea dispozițiilor exprese ale legii, ar avea drept consecință plasarea organului reprezentativ suprem al poporului român – Parlamentul – deasupra legii și acceptarea ideii că tocmai autoritatea legitimată constituțional să adopte legile le poate încălca fără a putea fi în vreun fel sancționată. Or, într-un stat de drept,

nimeni nu este mai presus de lege (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, precitată, paragraful 21).

44. Examinând criticile de neconstituționalitate formulate, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a mai analizat constituționalitatea unor hotărâri ale Parlamentului privind numirea unor membri în Colegiul director al CNCD din perspectiva respectării condiției prevăzute de art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 (a se vedea Decizia nr. 433 din 21 iunie 2018, precitată, paragraful 35, și Decizia nr. 434 din 21 iunie 2018, precitată, paragraful 27). Cu acele prilejuri, Curtea a reținut că art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care prevede că „*La numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”, nu reprezintă o normă supletivă, de recomandare și nici nu instituie o obligație de mijloace, ci una de rezultat, ea fiind imperativă și dispozitivă. Astfel, semnificația sintagmei „*se va urmări*” este aceea că autoritatea care numește în funcție trebuie să se asigure că minimum două treimi dintre membrii Colegiului director au studii juridice finalizate prin diploma de licență.

45. Curtea a mai reținut că acest text trebuie corelat cu art. 23 alin. (2) din aceeași ordonanță, potrivit căruia „*Colegiul director este compus din 9 membri cu rang de secretar de stat, propuși și numiți, în ședință comună, de cele două Camere ale Parlamentului*”. Proporția de două treimi trebuie raportată la numărul total al persoanelor din care este compus Colegiul director, și nu la numărul persoanelor în funcție la data numirii, pentru că, în caz contrar, ar exista o variație permanentă și de necontrolat a acestui număr, mai mult, s-ar putea ca numărul de două treimi să nu fie unul natural, ci zecimal.

46. Distinct de aceste considerente, Curtea observă că, ulterior Deciziilor nr. 433 și nr. 434 din 21 iunie 2018, precitate, dispozițiile art. 23 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 au fost modificate prin art. I din Legea nr. 193/2022 pentru modificarea art. 23 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 29 iunie 2022,

având în prezent următorul cuprins: „*Colegiul director este compus din 11 membri cu rang de secretar de stat, dintre care un reprezentant al Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților, propuși și numiți, în ședință comună, de cele două Camere ale Parlamentului.*”

47. Din coroborarea celor două norme juridice – art. 23 alin. (4) și art. 23 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările aduse prin Legea nr. 193/2022 – rezultă că raportarea fracției de două treimi la numărul total de membri ai Colegiului director (11) conduce matematic la rezultatul de 7,33 (număr zecimal), care, astfel cum rezultă din utilizarea termenului „*minimum*” în cuprinsul art. 23 alin. (4) din ordonanță, reprezintă limita inferioară sub care nu se poate coborî.

48. Din analiza dispozițiilor cuprinse în Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Curtea observă că aceasta nu instituie o regulă clară și precisă de evaluare a unui număr zecimal, astfel încât rezultatul final în ceea ce privește persoanele din componența Colegiului director licențiate în științe juridice să se concretizeze într-un număr natural. Fără îndoială, Parlamentul, în calitate de „*unică autoritate legiuitoare*”, are libertatea de a institui, pe viitor, o asemenea soluție normativă. În prezent însă, în absența unei dispoziții legale în acest sens, Curtea Constituțională nu își poate asuma rolul de a crea, de a abroga sau de a modifica o normă juridică spre a îndeplini rolul de legislator pozitiv și nici nu se poate substitui legiutorului pentru adăugarea unor noi prevederi celor instituite (în acest sens, a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 493 din 4 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 28 noiembrie 2017, paragraful 28).

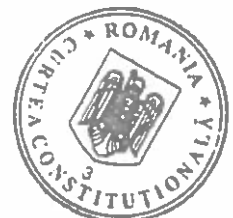
49. În ceea ce privește argumentele expuse în punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților, conform căruia „în practica parlamentară în ceea ce privește constituirea grupurilor parlamentare, a Birourilor permanente ale celor două Camere, a comisiilor parlamentare etc., s-a conturat o regulă cu privire la alcătuirea configurației acestora pe un raționament matematic întemeiat pe principiul rotunjirii fracțiilor zecimale rezultate la împărțirea

mandatelor/funțiilor disponibile la momentul numirii. În cazul în care numărul de mandate/funții rezultat are la ordinul zecimalelor o cifră sub 5, atunci rotunjirea se face prin lipsă, iar când la ordinul zecimalelor există o cifră peste 5, atunci se rotunjește prin adaos. Astfel, în cazul Colegiului director al CNCD, la un calcul simplu, două treimi dintre membrii acestuia, respectiv din 11 (11:3), reprezintă 7,33 mandate, iar, prin urmare, rezultă că numărul minim obligatoriu de mandate pentru persoanele cu studii juridice este de 7”, Curtea precizează că acestea nu au un suport legal în cuprinsul Ordonanței Guvernului nr. 137/2000. Dimpotrivă, acestea reprezintă o interpretare *extra legem*, bazată pe o regulă practică, nu de ordin legal, și, în consecință, nu pot fi reținute.

50. În ceea ce privește argumentele expuse în punctul de vedere al Biroului permanent al Senatului, în sensul că dispozițiile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 trebuie interpretate în raport cu membrii Colegiului director care nu sunt reprezentanții unui grup parlamentar, iar nu în raport cu o normă expresă care îl vizează pe reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților, Curtea reține că dispozițiile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului au o fizionomie juridică foarte clară, referindu-se deopotrivă la toți membrii Colegiului director, indiferent de calitatea acestora (reprezentant al Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților sau ceilalți membri). În consecință, întrucât norma juridică nu distinge, aceasta este aplicabilă cu privire la numărul de membri din componența Colegiului director prevăzut de lege, respectiv 11.

51. Astfel cum rezultă din actele aflate la dosarul cauzei, Curtea observă că, la 19 decembrie 2022, data adoptării Hotărârii Parlamentului României nr. 35/2022, erau în funcție 9 membri ai Colegiului director, dintre care 7 erau licențiați în științe juridice, iar 2 nu aveau astfel de studii. De asemenea, prin Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022 au fost numiți în funcția de membri ai Colegiului director 2 membri care nu sunt licențiați în științe juridice. Se ajunge astfel la un număr total de 7 membri care sunt licențiați în științe juridice și 4 membri care nu sunt licențiați în științe juridice.

52. În aceste condiții, Curtea reține că prin numirea celor doi membri prin Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022 a fost încălcată limita inferioară, stabilită expres și imperativ prin dispozițiile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, sub care, legal, nu se poate coborî.

53. În consecință, Curtea constată că Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022 este contrară art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 și, astfel, încalcă art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. Parlamentul, prin adoptarea acestei hotărâri, nu a respectat legea, în condițiile în care Constituția prevede că respectarea legilor este obligatorie. Această obligație se impune tuturor subiecților de drept, indiferent de natura lor. În mod evident, întrucât respectarea legilor reprezintă o trăsătură imanentă a statului de drept, rezultă și o încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, referitoare la caracterul de stat de drept al României.

54. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. l) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, art. 11 alin. (1) lit. A.c), al art. 27 alin. (1) și al art. 28 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea de neconstituționalitate formulată de Grupul parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor din Senat și constată că Hotărârea Parlamentului României nr. 35/2022 privind numirea a doi membri în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președintelui Camerei Deputaților și președintelui Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 februarie 2023.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

ROMÂNIA
Maria ENACHE

**MAGISTRAT-ASISTENT,
Simina Păpescu-Marin**

